

GRUVETUR PÅ HOLLEIA

17 deltok på turen torsdag 31. august.

Rast ved skjerpet på Høgås. Foto: Alf Elling Omholt

Som turleder hadde jeg lyst til å besøke noen av de gamle kobber- og nikkelskjerpen som ligger langs åsryggen Høgås på Holleia.

Turen startet med en liten briefing ved Nikkelverket bru ved Gardhammer. Her drev Ringerike Nikkelverk smeltehytte i 1880-årene. Det som nå 140 år senere er synlig, er steinfundamentet til smeltehytta og kanalen langs fossen som sørget for vassføring til vannhjulet som drev blåsebelgen som igjen ga nok luft til smelteovnen. Rett nedenfor brua ligger slagghaugen, som er avfallsproduktet etter smelteprosessen. Smeltehytta fikk mesteparten av nikkelmalmen fra Støverntangen gruver som ligger et par kilometer oppover langs elva. Vi var ikke innom disse gruvene på denne turen

Etter å ha besøkt restene etter nikkelverket kjørte vi bil helt inn skogsbilveien fra Rolvestøveren hvor selve fotturen begynte. I tungt skogsterrang utenom sti og med bruk av GPS, fant vi etter hvert gamle kobber- og nikkelskjerp som ligger gjemt i tett skog. Her settes fantasien i gang: Hvorfor ble det skjerpet etter metaller akkurat her? Ble det brukt sprengstoff? For et slit det må ha vært for arbeiderene som hadde sitt virke her. Etter hvert beveget vi oss opp på plataet oppe på Høgås hvor det ble en liten pause ved siden av kanskje det mest eiendommelige skjerpet. Dette er et av kobberskjerpene fra slutten av 1600-tallet. Det ser ut som en jettegryte, men tippahaugen på nedsiden beviser at det har vært menneskelig aktivitet her. Få personer kjenner disse skjerpene, selv om noen av dem er registrert av NGU (Norges Geologiske Undersøkelse), disse har også vært besøkt av geologer som har tatt bergprøver til Malmdatabasen. Heldigvis viser prøvene at området er helt uaktuelt for bergverksdrift. Da blir skjerpene liggende som kulturminner fra tidligere tider. Kobbergruvene ble første gang beskrevet i fogd Wiels beskrivelse fra Holleia på 1700-tallet. Han beskriver 5 kobbergruver som alle skal ligge på Høgås. På denne turen så vi noen av dem, samtidig som vi også så nyere nikkelskjerp fra 1880-årene. En av deltakerne på turen var geolog, og han hadde mye interessant å fortelle om malmen

som ligger synlig i dagen. Turen ble også krydret med mye blåbær, tyttebær og sopp, spesielt kantarell.

Referat ved turløder Alf Elling Omholt.

Flott skjerp på Høgås. Foto: Alf Elling Omholt

Geolog Trond forklarer. Foto: Alf Elling Omholt

Stor interesse for geologi. Foto: Alf Elling Omholt